

Arbeidsmarktpositie Laagopgeleiden in Zeeland

In opdracht van:

Joris Meijaard
25 februari 2017

Inhoudsopgave

1. Laagopgeleiden in Zeeland
2. 34.000 laagopgeleiden werkzaam op hoger beroepsniveau
3. Structureel overschot laagopgeleide werkzoekenden
4. Top-tien elementaire beroepen met vacatures
5. Top-tien doorgroei-beroepen met vacatures
6. Vervangingsvraag bepalend op de langere termijn
7. Conclusies voor uitstroom VSO en PRO

1. Laagopgeleiden in Zeeland

De totale populatie van mensen tussen de 15 en 74 met een lage opleiding omvat in Zeeland ongeveer 90 duizend personen. Hiervan is 48,9% daadwerkelijk aan het werk. Het percentage dat werkt en/of bewust op zoek is naar werk is in totaal 52,6% onder de laagopgeleiden.

Tabel 1 Basiscijfers Totaal Laagopgeleiden in Zeeland

Werkzame en niet-werkzame bevolking	<i>x 1 000</i>	90
Beroepsbevolking		48
Niet-beroepsbevolking		43
Bruto arbeidsparticipatie	%	52,6
Netto arbeidsparticipatie		48,9

Bron: Zeeuwse Arbeidsmarktmonitor en CBS, 2016

Laagopgeleiden in Zeeland in de leeftijd 15-75 jaar nemen in totaal voor iets meer dan de helft *niet* deel aan het arbeidsproces. Dit zijn dus ongeveer 43.000 laagopgeleide Zeeuwen in de leeftijd 15-75 werken die om diverse redenen niet werken. Zij zijn ook momenteel niet op zoek naar werk. Dit kan zijn door ziekte, door (om)scholing, door andere taken (bv. huishouden) of om andere redenen.

2. 34.000 laagopgeleiden werkzaam op hoger beroepsniveau

Van de 44.000 laagopgeleide inwoners van Zeeland die werken, zijn er 28.000 inmiddels werkzaam in beroepen met een middelbaar niveau (mbo-2/3) en 6.000 op mbo-4 niveau of hoger.

Dit betekent dat in totaal 70% van de werkenden al werkend zonder zogenoemde 'startkwalificatie' inmiddels is 'opgeklommen' en werk verricht dat eigenlijk mbo-2 niveau of hoger als vooropleiding 'vereist'.

Tabel 2 Laagopgeleide beroepsbevolking op de Zeeuwse arbeidsmarkt

Beroepsbevolking			<i>x 1 000</i>	48
Werkzame beroepsbevolking				44
Positie in de werkkring	Werknemer			38
	Zelfstandige			6
	Positie onbekend			0
Beroepsniveau (ISCO)	Beroepsniveau 1			10
	Beroepsniveau 2			28
	Beroepsniveau 3			3
	Beroepsniveau 4			2
	Niveau onbekend			1
Werkloze beroepsbevolking				3
Werkloosheidspercentage			%	7,0

Bron: Zeeuwse Arbeidsmarktmonitor en CBS, 2016

Ongeveer 10.000 laagopgeleide Zeeuwen werken wèl in een zogenaamd 'elementair' beroep. 38.000 zijn werknemer, 6.000 zijn zelfstandige.

Het werkloosheidspercentage is onder Zeeuwse laagopgeleiden in totaal 7%. Dit zijn ongeveer 3.000 mensen. Dit percentage ligt onder laagopgeleiden daarmee 60% hoger dan het totale werkloosheidspercentage in Zeeland maar veel lager dan het landelijke werkloosheidspercentage voor deze groep.

3. Beperkt structureel overschot laagopgeleide werkzoekenden

Er zijn eind 2016 4400 niet-werkende werkzoekenden in de elementaire beroepen. Hiervan zijn er 1500 korter dan zes maanden op zoek. Hier staan 800 vacatures tegenover.

Op dit moment is er dus een zogenaamd korte termijnoverschot van 700 kortdurend werkzoekenden. Naar verwachting zal dit overschot ongeveer even groot zijn tot en met 2020.

Elementaire beroepen (UWV class.)	korte termijn tekort cq overschot (12-2016)	middellange termijn tekort cq overschot (2015-2020)*
Elementaire agrarische beroepen	30	80
Elementaire bedrijfseconomische, administratieve en comm. beroepen	260	390
Elementaire dienstverlenende beroepen	-20	-100
Elementaire beveiligingsberoepen	10	-60
Elementaire technische beroepen	210	190
Elementaire transport en logistiek beroepen	110	140
Elementaire zorg en welzijn beroepen	70	-140
Totaal	670	600

In het bovenstaande zijn de toekomstige aantallen werkzoekenden en de nieuwe en 'openvallende' elementaire banen voor laagopgeleiden in Zeeland geraamd. Op deze manier komen de tekorten en overschotten naar voren. Op zowel de korte als middellange termijn gaat dit om de ramingen voor de mensen met een zogenoemde korte afstand tot de arbeidsmarkt. Dat wil zeggen dat zij niet langer dan 6 maanden werkloos zijn. De slaagkans bij het vinden van werk voor de langdurig werklozen is helaas matig en deze ramen we ook niet structureel te verbeteren de komende jaren.

4. Top-tien elementaire beroepen met vacatures

In Zeeland zijn eind 2016 in totaal 17.000 mensen werkzaam op een elementair beroepsniveau, d.w.z. banen waarvoor in principe géén mbo-2 of hoger is gewenst. Eind 2016 zijn hierbij 3.000 zelfstandigen en 14.000 werknemers. Van deze 17.000 werkenden heeft (slechts) 60% ook daadwerkelijk een laag opleidingsniveau. Er zijn dus 7.000 mensen die onder hun niveau een elementair beroep uitvoeren. Onderstaande tabel geeft de beroepen met de grootste aantallen vacatures weer met ernaast de 'pool' mensen die werk zoeken voor deze banen.

Logistieke bedrijven hebben de grootste aantallen vacatures, gevolgd door de horeca, verkopers en de schoonmaak. In de schoonmaak staan tegenover de vacatures de grootste groep werkzoekenden.

In de schoonmaak zijn er ook relatief veel (langdurig) werkzoekenden. In de top-tien van beroepen met de grootste aantallen vacatures zijn de receptionisten en de verkoopmedewerkers detailhandel de beroepen met de meeste (langdurig) niet-werkende werkzoekenden die tegenover de openstaande vacatures staan.

Logistiek medewerkers zijn het makkelijkst te plaatsen.

Elementaire beroepen met grootste aantallen huidige vacatures (Zeeland, januari 2017)

(Deels) Elementaire beroepen	Vacatures NWW	
	2017	2017
BRC Groep	jan	jan
Transportplanners en logistiek medewerkers	103	210
Kelners en barpersoneel	72	228
Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers	67	317
Schoonmakers	65	713
Bedieners mobiele machines	57	253
Laders, lossers en vakkenvullers	57	520
Receptionisten en telefonisten	56	518
Verkoopmedewerkers detailhandel	45	654
Productiemachinebedieners	35	117
Keukenhulpen	24	94
Beveiligingspersoneel	17	103

5. Top-tien doorgroei-beroepen met vacatures

In de keuze voor opleidingstrajecten is het relevant te weten welke beroepen op middelbaar niveau de grootste aantallen vacatures kennen.

In de bouw zijn er op middelbaar beroepsniveau de beste baankansen. Met name elektriciens, loodgieters en pijpfitters zijn gewenst.

Andere beroepen met flinke aantallen vacatures zijn te vinden in de tabel hiernaast. Vrachtwagenchauffeurs, koks en machinemonteurs zijn andere opvallende beroepen.

Doorgroei-beroepen met grootste aantallen huidige vacatures (Zeeland, januari 2017)

Middelbare beroepen	Vacatures	NWW
	2017	2017
	jan	jan
Elektriciens en electronicamonteurs	103	96
Loodgieters en pijpfitters	91	80
Machinemonteurs	77	102
Vrachtwagenchauffeurs	67	193
Koks	54	105
Technici bouwkunde en natuur	46	105
Bouwarbeiders ruwbouw	45	113
Timmerlieden	43	95
Vertegenwoordigers en inkopers	41	126
Verzorgenden	41	429
Meubelmakers, kleermakers en stoffeerders	40	53

6. Vervangingsvraag bepalend op de langere termijn

Het perspectief op de middellange termijn wordt ook mede bepaald door de zogenoemde vervangingsvraag.

Dit gaat om de elementaire beroepen waar relatief veel oudere werknemers zijn die de komende tien jaar met (vervroegd) pensioen zullen gaan en/of andere redenen zullen gaan stoppen met werken.

Deze extra module aan het arbeidsmarktmodel is momenteel nog in ontwikkeling maar de tabel hiernaast geeft de voorlopige lijst beroepen met de grootste vervangingsvraag in Zeeland tot 2025.

1121 Schoonmakers
1113 Kelners en barpersoneel
1221 Laders, lossers en vakkenvullers
0912 Hoveniers, tuinders en kwekers
1122 Keukenhulpen
0771 Productiemachinebedieners
0332 Verkoopmedewerkers detailhandel
0431 Administratief medewerkers
1222 Vuilnisophalers en dagbladenbezo.
1051 Verzorgenden
063 Beveiligingswerkers
0333 Kassamedewerkers
0334 Callcentermedewerkers outbound e...

7. Conclusies voor uitstroom VSO en PRO

1. Uitstroom uit VSO en PRO wordt door de ZSM voor de zomer van 2017 geraamd op 275.
2. Hiervan gaat 55% naar regulier vervolgonderwijs, 25% gaat naar werk (in meerderheid met gemeentelijke ondersteuning) en 16% gaat naar dagbesteding. 4% valt weg uit het 'systeem'.
3. Voor de uitstroom naar vervolgonderwijs zijn dus de beroepen onder 5 verstandige keuzes, voor de de uitstroom naar werk zijn de beroepen onder 4 nu het meest gevraagd. Voor de meeste van deze beroepen is ook het perspectief gunstig, waarbij zij aangetekend dat beroepen met de grootste vervangingsvraag ook de beroepen zijn waarbij al flinke aantallen langdurig werkzoekenden zijn.